

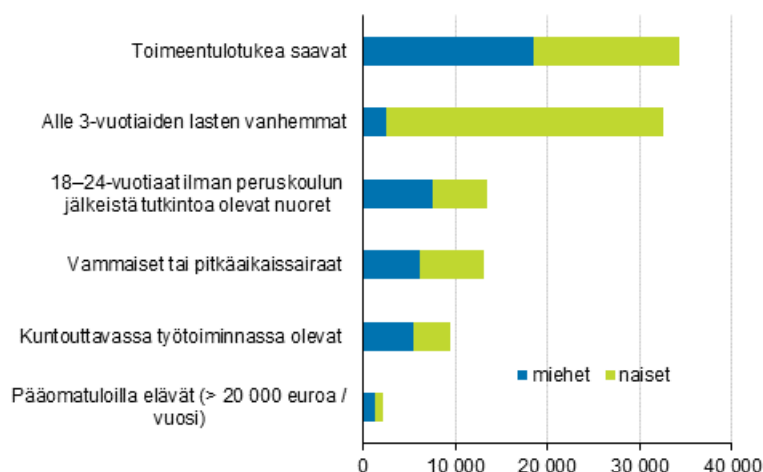
Työssäkäynti 2019

Pääasiallinen toiminta ja ammattiasema

Syrjäytymisvaarassa olevia 18–24-vuotiaita nuoria 13 500 vuonna 2019

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan muita työvoiman ulkopuolisia oli 178 500 vuonna 2019. Muihin työvoiman ulkopuolisiin kuuluvat yli 15-vuotiaat henkilöt, jotka eivät kuulu työvoimaan, eivätkä myöskään ole opiskelijoita, eläkeläisiä taikka varus- tai siviilipalvelusmiehiä. Muista työvoiman ulkopuolisista 18–24-vuotiaita ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevia nuoria oli 13 500. Muiden työvoiman ulkopuolisten ryhmään kuuluu myös muun muassa pienten lasten vanhempia, vammaisia tai pitkäaikaissairaita sekä toimeentulotuella tai pääomatuloilla eläviä.

Muiden työvoiman ulkopuolisten alaryhmiä 2019

Ryhmään muut työvoiman ulkopuolella olevat luokitellaan henkilöt, joita ei voida luokitella mihinkään muuhun pääasiallisen toiminnan ryhmään¹⁾. Muita työvoiman ulkopuolisia oli Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan 178 500 vuonna 2019. Ryhmässä oli naisia hieman enemmän kuin miehiä: 94 400 (53 %). Joka toinen oli iältään 15–34-vuotias. Suurin kymmenvuotisikäryhmä oli 25–34-vuotiaat

1) Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Työvoimaan kuuluvat työlliset ja työttömät. Työvoiman ulkopuolella olevia ovat 0–14-vuotiaat, opiskelijat ja koululaiset, eläkeläiset, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat. Ryhmään muut työvoiman ulkopuolella olevat luokitellaan henkilöt, joita ei voida luokitella mihinkään muuhun ryhmään.

(51 900), joista 61 prosenttia oli naisia. Muiden työvoiman ulkopuolisten ryhmästä kolmasosa oli syntynyt ulkomailla.

Tässä tarkastelussa on muodostettu kyseiselle ryhmälle niin sanottuja alaryhmiä. Alaryhmät eivät ole toisensa poissulkevia.

Muiden työvoiman ulkopuolisten ryhmästä vajaa viidesosa (34 200) sai toimeentulotukea joulukuussa 2019. Toimeentulotukea saavissa oli hieman enemmän miehiä kuin naisia: 18 500 (54 %).

Muista työvoiman ulkopuolisista 32 600 henkilöä, eli vajaa viidesosa, oli alle 3-vuotiaiden lasten vanhempia. Heistä suurin osa (92 %) oli naisia.

Iältään 18–24-vuotiaita nuoria oli muissa työvoiman ulkopuolisissa yhteensä 30 600, joista 13 500 (44 %) ei ollut suorittanut peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevista nuorista vajaa 60 prosenttia oli miehiä.

Vammaisia tai pitkäaikaissairaita oli muissa työvoiman ulkopuolisissa 13 000 (7 %) henkilöä. Tieto vammaisuudesta tai pitkäaikaissairaudesta perustuu työ- ja elinkeinoministeriön rekisteritietoihin. Tähän ryhmään kuuluvat ovat TE-toimiston henkilöasiakkaita, joiden mahdollisuudet saada sopivaa työtä, säilyttää työ tai edetä työssä ovat todettu huomattavasti vähentyneiksi.

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli 9 500 (5 %) muiden työvoiman ulkopuolisten ryhmään kuuluvaa henkilöä. Miehiä ryhmässä oli vajaa 60 prosenttia. Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pidempään ilman työtä olleille henkilöille

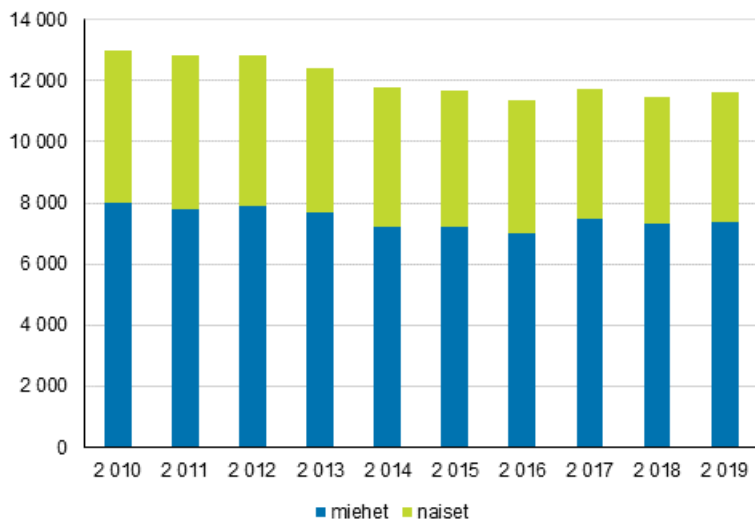
Muista työvoiman ulkopuolisista 2 100 sai pääomatuloa enemmän kuin 20 000 euroa vuoden aikana. Pääomatuloilla elävistä enemmistö (64 %) oli miehiä.

Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrä laskenut 2010-luvulla

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan iältään 18–24-vuotiaita nuoria, jotka eivät olleet suorittaneet peruskoulun jälkeistä tutkintoa oli muiden työvoiman ulkopuolisten ryhmässä 13 500 vuonna 2019. Alle 3-vuotiaiden lasten vanhempia heistä oli 1 900 (14 %), joista suurin osa (92 %) oli äitejä. Ilman pienten lasten vanhempia näitä nuoria oli 11 600, joista enemmistö (64 %) oli miehiä.

Vuoden 2010 jälkeen ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevien muiden työvoiman ulkopuolisten nuorten, joilla ei ole alle 3-vuotiaita lapsia, määrä on laskenut. Vuonna 2019 heitä oli 1 400 (11 %) vähemmän kuin kymmenen vuotta aiemmin. Miesten osuus on kasvanut hieman 2010-luvun aikana.

Muut työvoiman ulkopuoliset 18–24-vuotiaat nuoret, joilla ei peruskoulun jälkeistä tutkintoa sukupuolen mukaan 2010–2019 *

* Alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmat eivät ole mukana.

Sisällys

1. Taloudellinen huoltosuhde oli 133 vuonna 2019.....	5
1.1 Työllisiä väestössä oli 2 374 000 ja työttömiä sekä työvoiman ulkopuolella olevia yhteensä 3 152 000.....	5
1.2 Matalimmat taloudelliset huoltosuhteet olivat maakunnissa Ahvenanmaa, Uusimaa ja Pohjanmaa	6
1.3 Eläkeläisten osuus suurin Etelä-Savossa	7

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Muiden työvoiman ulkopuolisten alaryhmiä sukupuolen mukaan 2019.....	8
Liitetaulukko 2. Muut työvoiman ulkopuoliset 18–24-vuotiaat nuoret, joilla ei peruskoulun jälkeistä tutkintoa sukupuolen mukaan 2010–2019.....	8

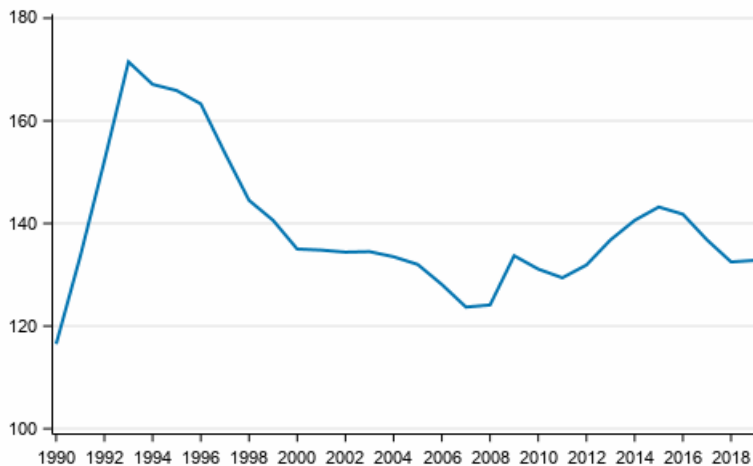
Kuviot

Taloudellinen huoltosuhde vuosina 1990–2019.....	5
Economic dependency ratio in 1990 to 2019.....	?
Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan vuosina 1990–2019.....	6
Population by main type of activity in 1990 to 2019.....	?
Taloudellinen huoltosuhde maakunnittain 2019.....	6
Economic dependency ratio by region in 2019.....	?
Eläkeläisten osuus maakunnittain vuonna 2005 ja 2019.....	7
Share of pensioners by region in 2005 and 2019.....	?
Laatuseloste: työssäkäyntitilasto	9

1. Taloudellinen huoltosuhde oli 133 vuonna 2019

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston tietojen mukaan taloudellinen huoltosuhde oli 133 vuonna 2019. Tämä tarkoittaa, että vuonna 2019 sataa työssäkäyvää henkilöä kohti oli 133 ei-työssäkäyvää henkilöä. Vuonna 2018 huoltosuhde oli 132. Työssäkäyviä 18–64-vuotiaita henkilöitä oli yhteensä 2 341 000 vuonna 2019 joista palkansaajia oli 2 103 000 sekä yrittäjiä oli 238 000. Työttömiä henkilöitä oli yhteensä 257 000 ja työvoiman ulkopuolella olevia 2 894 000.

Taloudellinen huoltosuhde vuosina 1990–2019

Taloudellisella huoltosuhteella tarkoitetaan työllisten lukumäärän suhdetta työttömiin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Työvoiman ulkopuolisiksi lasketaan 0–14-vuotiaat, opiskelijat ja koululaiset, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat.

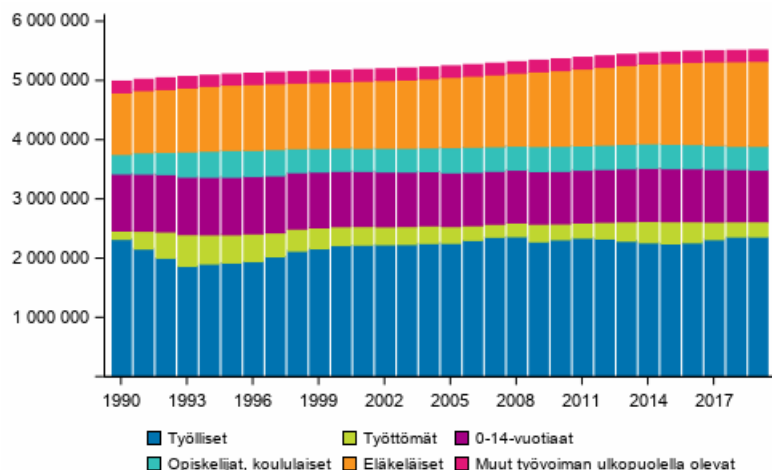
Työllisten lukumäärän noustessa suhteessa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrään, taloudellinen huoltosuhdeluku laskee. Vastaavasti työttömien tai työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärän kasvaessa suhteessa työllisten määrään, huoltosuhdeluku kasvaa. Taloudellisen huoltosuhteen vaihteluun voivat vaikuttaa esimerkiksi eläkeläisten määrän kasvu ja työllisyystilanne. Taloudellisessa huoltosuhteessa on esiintynyt suurta vaihtelua viimeisten vuosikymmenien aikana. 1990-luvun laman aikana taloudellinen huoltosuhde oli korkealla. Korkeimmillaan taloudellinen huoltosuhde oli vuonna 1993, jolloin sataa työllistä henkilöä kohden löytyi 172 ei-työllistä henkilöä. Matalimmillaan taloudellinen huoltosuhde oli vuonna 1989 (112).

1.1 Työllisiä väestössä oli 2 374 000 ja työttömiä sekä työvoiman ulkopuolella olevia yhteensä 3 152 000

Vuonna 2019 työttömänä oli 257 000 henkilöä. Työttömien määrä kasvoi edellisvuodesta 1000 henkilön verran. Työvoiman ulkopuolella olevista oli eläkeläisiä 1 437 000, opiskelijoita ja koululaisia 401 000, 0–14-vuotiaita 871 000 ja varusmiehiä ja siviilipalvelusmiehiä 7 400.

18–64-vuotiaiden työttömien osuus vastaavan ikäisestä työvoimasta oli 9,9 prosenttia vuonna 2019. Edellisvuodesta luku kasvoi 0,1 prosenttiyksikköä. Työttömien osuus oli naisilla 8,4 prosenttia ja miehillä 11,3 prosenttia.

Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan vuosina 1990–2019

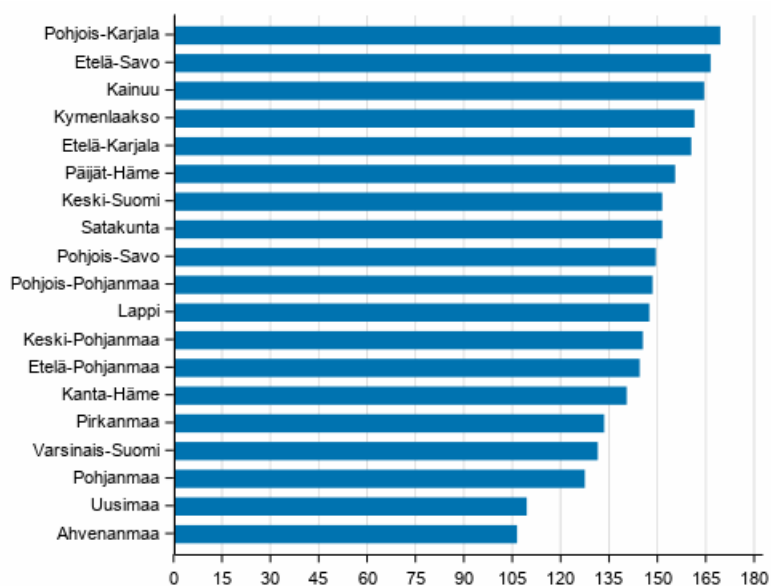

Taloudellisen huoltosuhteen heikentymiseen vaikuttaa työttömien osuuden lisäksi väestön ikääntyminen ja tätä kautta eläkeläisten määrä. Vuonna 2019 Suomessa oli 1 437 000 eläkeläistä. Vuonna 2018 eläkeläisiä oli 1 430 000. Eläkeläisten määrä kasvoi vuodessa 7 000 henkilöllä.

1.2 Matalimmat taloudelliset huoltosuhteet olivat maakunnissa Ahvenanmaa, Uusimaa ja Pohjanmaa

Ahvenanmaalla taloudellinen huoltosuhte oli matalin maakuntien välisessä vertailussa vuonna 2019. Maakunnassa oli sataa työssäkäyvää kohti 106 työtöntä ja työelämän ulkopuolella olevaa henkilöä. Ahvenanmaalla työllisenä oli 14 500 ja työttömänä 570 henkilöä. Maakuntatasolla taloudellinen huoltosuhte oli matala myös Uudenmaan maakunnassa, jossa taloudellinen huoltosuhte oli 109 sekä Pohjanmaalla, jossa taloudellinen huoltosuhte oli 127. Korkeimmat taloudelliset huoltosuhteet vuonna 2019 olivat maakunnissa: Pohjois-Karjala (169), Etelä-Savo (166) ja Kainuu (164). Pohjois-Karjalassa työllisiä oli 61 200 ja työttömänä oli 10 200 henkilöä. Työttömien osuus työvoimasta oli vuonna 2019 korkein Pohjois-Karjalassa (14,4 %) ja matalin Ahvenanmaalla (3,9 %).

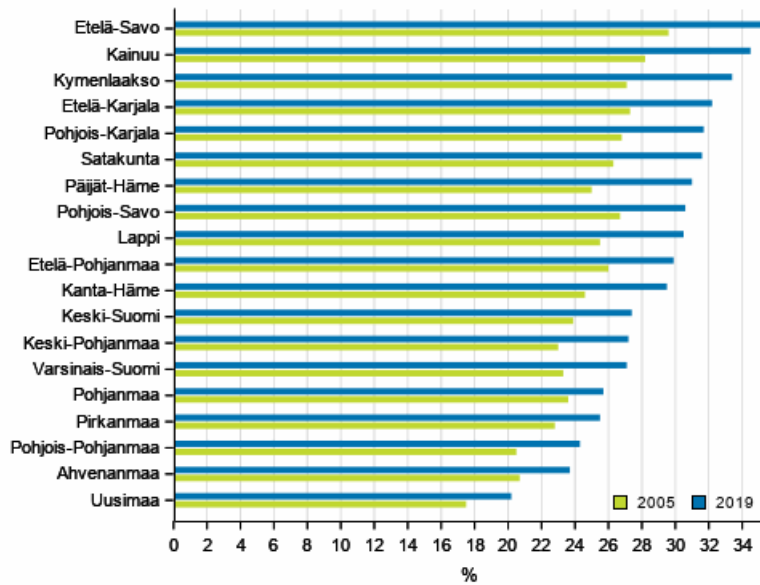
Taloudellinen huoltosuhte maakunnittain 2019

1.3 Eläkeläisten osuus suurin Etelä-Savossa

Eläkeläisten määrän kasvu näkyy kaikissa maakunnissa. Eläkeläisten osuudessa on suurta vaihtelua maakuntien välillä. Eläkeläisten osuus maakunnan väestöstä oli vuonna 2019 korkein Etelä-Savossa (36,1 %) ja pienin Uudellamaalla (20,1 %). Etelä-Savossa oli vuonna 2019 eläkeläisiä 49 000, Uudellamaalla eläkeläisiä oli 339 000.

Eläkeläisten osuus maakunnittain vuonna 2005 ja 2019

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Muiden työvoiman ulkopuolisten alaryhmiä sukupuolen mukaan 2019

Muissa työvoiman ulkopuolisissa olevien alaryhmiä	Miehet	Naiset	Miehet %	Naiset %	Yhteensä
Toimeentulotukea saavat	18 467	15 773	53,9	46,1	34 240
Alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmat	2 508	30 097	7,7	92,3	32 605
18-24-vuotiaat ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa olevat nuoret	7 525	5 998	55,6	44,4	13 523
Vammaiset tai pitkäaikaissairaajat	6 211	6 831	47,6	52,4	13 042
Kuntouttavassa työtoiminnassa olevat	5 373	4 093	56,8	43,2	9 466
Pääomatuloilla elävät (> 20 000 euroa / vuosi)	1 343	768	63,6	36,4	2 111

Liitetaulukko 2. Muut työvoiman ulkopuoliset 18–24-vuotiaat nuoret, joilla ei peruskoulun jälkeistä tutkintoa sukupuolen mukaan 2010–2019

Vuosi	Miehet ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa		Naiset ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa	
	Yhteensä	Alle 3-vuotiaan lapsen vanhempia	Yhteensä	Alle 3-vuotiaan lapsen vanhempia
2010	8 243	246	8 515	3 536
2011	8 043	233	8 384	3 370
2012	8 115	240	8 351	3 378
2013	7 921	212	7 872	3 158
2014	7 434	205	7 454	2 917
2015	7 370	179	7 197	2 723
2016	7 181	158	6 830	2 500
2017	7 614	153	6 468	2 220
2018	7 486	142	6 043	1 936
2019	7 525	146	5 998	1 773

Laatuseloste: työssäkäyntitilasto

Relevanssi

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan keskeiset työssäkäyntiä koskevat tiedot vuosittain. Ennen vastaavia tietoja voitiin tuottaa ainoastaan väestölaskentavuosina. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samoina vuodesta 1987 lähtien.

Tuotettavia tietoja ovat muun muassa väestön pääasiallinen toiminta, toimialajakauma, ammatti, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti sekä väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot. Tietoja voidaan tuottaa kaikilla hallinnollisilla aluejaoilla ja koordinaattipohjaisilla aluejaoilla (esimerkiksi postinumeralueet, karttaruudut ja kuntien osa-alueet).

Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskaudet). Tietoja ammatista ja sosioekonomisesta asemasta työlliseen työvoimaan kuuluville on saatavilla väestölaskentavuosilta vuodesta 1970 viisivuotisivälein, vuodelta 1993 sekä vuodesta 2004 lähtien vuosittain.

Vuodesta 1993 lähtien työssäkäynnistä on tuotettu myös ennakkotietoja. Ennakkotietoja käytettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että aineistojen keskeneräisyydestä johtuen ennakkotietojen mukaiset työllisten määrät poikkeavat vuoteen 2005 saakka lopullisista luvuista ± 1 prosenttia koko maan tasolla. Tällä hetkellä vaihtelu on 0,2–0,3 prosenttia. Kunnittain vaihtelu voi olla suurempaakin.

Menetelmäkuvaus

Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta. Suoraa tiedonkeruuta tapahtuu vain toimipaikkatietojen määrittämisessä monitoimipaikkaisten yritysten palveluksessa oleville sekä ammatin määrittämisessä järjestäytymättömille yrityksille.

Yhteensä työssäkäyntitilaston tuotannossa käytetään yli 30 eri rekisterin tai tietoaineiston tietoja. Keskeisimpiä näistä ovat:

- väestötietojärjestelmä (Väestörekisterikeskus)
- tulorekisteri
- verotuksen eri aineistot
- yksityisen sektorin erilaiset työ- ja palvelussuhderekisterit
- valtion ja kuntien palvelussuhderekisterit
- työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnhakijarekisteri
- Kelan ja Eläketurvakeskuksen eläkerekisterit
- eri opiskelijarekisterit
- pääesikunnan varusmiesrekisteri
- Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri ja julkisyhteisöjen rekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

Rekistereiden lisäksi tehdään joitakin lomakekyselyitä:

- tiedustelu monitoimipaikkaisissa yrityksissä työskentelevien toimipaikoista

- ammattitiedonkeruu järjestäytymättömille yrityksille

Keskeistä järjestelmässä on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyys toisaalta varmistaa sen, että järjestelmä ei ole niin haavoittuva; jos esim. työeläkejärjestelmästä ei saada tietoa työsuhteesta, voidaan tieto henkilön työllisyydestä päätellä verotuksen tietojen kautta.

Useat tiedot työssäkäyntitilastoon voidaan saada suoraan jostakin rekisteristä niitä juurikaan muuttamatta tai muokkaamatta. Tällaisia tietoja ovat esim. henkilön demografiset tiedot tai tulo- ja varallisuustiedot. Monia tietoja tuotetaan myös ns. rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle kunkin muuttujan arvo. Esimerkkinä tällaisesta muuttujasta on henkilön pääasiallinen toiminta. Sen päättelyssä tarvitaan tietoja henkilön iästä, työsuhteista, työttömyydestä, opiskelusta, eläkkeen saamisesta jne. Päättelysäännöt on muodostettu siten, että ne tuottavat mahdollisimman lähelle lomakepohjaisesti kerättyjen tietojen mukaiset tiedot. Päättelysääntöjen muodostamisessa on käytetty apuna aikaisempien väestölaskentojen tietoja ja rekisteritietoja samalta ajankohdalta. Päättelysääntöihin sisältyy myös eri aineistojen priorisointi siinä tapauksessa, kun tiedot ovat ristiriitaisia.

Oikeellisuus ja tarkkuus

Suomessa rekisteripohjaisten tietojen luotettavuutta tutkittiin jo ennen päätöstä rekisteripohjaiseen väestölaskentajärjestelmään siirtymisestä. Vuosien 1980 ja 1985 laskennoissa väestön taloudellista toimintaa ja työssäkäyntiä kuvaavat tiedot kerättiin vielä lomakkeilla, mutta samanaikaisesti oli saatavilla myös rekisteripohjaisia tietoja. Vuoden 1980 väestölaskennassa tehtiin vertailututkimus 20 kunnan osalta ja vuoden 1985 väestölaskennan yhteydessä kaikkien kuntien osalta. Tutkimuksessa verrattiin rekisteripohjaisesti määriteltyä tietoa väestön pääasiallisesta toiminnasta ja ammattiasemasta lomakkeella kerättyyn tietoon. Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen osalta todettiin niin pieniksi, että päätös rekisteripohjaiseen tilastotuotantoon siirtymisestä voitiin tehdä.

Ensimmäisen kokonaan rekisteripohjaisen väestölaskennan yhteydessä vuonna 1990 tehtiin laaja luotettavuustutkimus. Rekisteritilastoja verrattiin otospohjaisen lomaketiedustelun antamiin tietoihin. Otos käsitti noin kaksi prosenttia rakennuksista, asunnoista ja henkilöistä. Luotettavuustutkimus osoitti, kuinka suurella osalla lomaketieto ja rekisteritieto poikkesivat toisistaan, mutta ei lopulta sitä, kumpi tieto oli oikea. Esimerkiksi useampaa työtä tekevä ilmoitti lomaketiedustelussa pääasialliseksi työksensä eri toimen kuin mihin rekisteripäättelyssä päädyttiin. Työssäkäyvä opiskelija tuli määritellyksi rekisteritiedoilla väistämättä työlliseksi, vaikka hän itse olisikin jättänyt työnsä kertomatta. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei rekisteripohjaisten ja lomakepohjaisten tietojen ero ole suurempi kuin kahden lomakepohjaisen tiedon välinen ero. Vertailututkimuksia on julkaistu Tilastokeskuksen sarjoissa.

Tärkeimmäksi rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston laadunvalvontamenetelmäksi on kehittynyt työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona. Myös vuosien 1995 ja 2000 väestölaskennan luotettavuustutkimukset perustuivat työvoimatutkimuksen käyttöön vertailutietona.

Työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona toimii kahdella tasolla. Toisaalta seurataan näiden kahden menetelmän tuottamien tulosten tasoa ja toisaalta sitä, miten hyvin menetelmät tuottavat yksikkötasolla samalla tavoin luokiteltua tietoa. Yksikkötason vertailu tehdään ristiintaulukoimalla työvoimatutkimuksen otosaineiston henkilöiden saman ajankohdan rekisteripohjaiset ja haastatteluun perustuvat tiedot pääasiallisesta toiminnasta ja toimialasta keskenään. Vertailuja on tehty vuodesta 1987 lähtien.

Usein poikkeamat ovat selitettävissä rekisterijärjestelmän ja haastattelumenetelmän eroilla, eikä aina voida yksikäsitteisesti sanoa, kumpi menetelmä tuottaa oikean tuloksen eli välttämättä haastattelemallakaan saatu tieto ei ole absoluuttisen oikea. Usein todellisuudessa on niin, että henkilö itse tai haastattelijajoutuu tekemään päätöksen ristiriitaisen informaation pohjalta, kun taas rekisterimenetelmässä on laadittu yksikäsitteinen sääntö. Rekisterimenetelmän etuna on tällöin sen loogisuus: kone tekee ratkaisun aina samalla tavalla, mutta saman informaation omaavat henkilöt voivat päätyä eri lopputulokseen.

Ajantasaisuus

Työssäkäyntitilasto tehdään vuosittain. Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukko kuvaa vuoden viimeisen päivän tilannetta. Tiedot henkilön toiminnasta ja työpaikasta ovat vuoden viimeiseltä viikolta. Tilastossa on myös kertymätietoja koko vuodelta (esimerkiksi tulotiedot sekä työ- ja työttömyyskuukaudet). Ennakkotiedot valmistuvat noin 12 kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Lopullisista tiedoista pääasiallinen toiminta ja ammattiasema valmistuvat noin 14 kuukautta, työpaikkatiedot 21 kuukautta ja ammatti ja sosioekonominen asema noin 22 kuukautta viiteajankohdan jälkeen.

Saatavuus

Työssäkäyntitilaston kunnittaiset tiedot työllisistä, työpaikoista ja pääasiallisesta toiminnasta ovat saatavilla Tilastokeskuksen internetsivuilla maksuttomasta StatFin-tilastopalvelusta. Maksullisessa Väestötilastopalvelussa on eritellympää tietoa, myös kuntien osa-alueittain. Aineistoista tehdään erityisselvityksiä asiakkaan pyynnöstä.

Vuosina 1987–2001 työssäkäyntitilaston tietoja on julkaistu erillisissä työssäkäyntitilaston julkaisuissa. Viimeinen paperimuotoinen julkaisu, Työssäkäyntitilasto 2000–2001, sisältää työssäkäyntitilaston vuoden 2000 lopullisia tietoja ja vuoden 2001 ennakkotietoja.

Vertailukelpoisuus

Työssäkäyntitilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1987. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Tilastossa käytetyt luokitukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Esimerkiksi toimialaluokitus on muuttunut vuosina 1993, 2001 ja 2007 ja ammattiluokitus vuosina 1995 ja 2010. Luokitusmuutokset vaikuttavat aikaisempien vuosien vertailtavuuteen, sillä täydellisiä avaimia ei kaikkien luokitusten välille voi rakentaa. Tilastossa käytettävät luokitukset ja luokitusten väliset avaimet löytyvät Tilastokeskuksen internetsivuilla <http://www.tilastokeskus.fi/luokitukset>.

Myös muutokset lainsäädännössä vaikuttavat tilastojen vertailtavuuteen. Vuoden 1998 alusta tuli voimaan niin sanottu pätkätyölaki, jolloin myös lyhyet työsuhteet tulivat eläkevakuutuksen piiriin. Tämä lisäsi työllisten määrää jonkin verran.

Vuodesta 2005 vuoteen 2016 työeläkevakuutuksen piiriin kuuluivat 18–67-vuotiaat. Ennen vuotta 2005 työeläkevakuutuksen piiriin henkilöt kuuluivat 14 vuoden iästä lähtien. Tämä näkyy työssäkäyntitilastossa vuodesta 2005 alkaen nuorten työllisyyden vähenemisenä ja opiskelijoiden määrän kasvuna.

Vuoden 2017 eläkeuudistuksen yhteydessä työeläkevakuuttamisen alaikäraja laskettiin 17 ikävuoteen. Yrittäjäeläkevakuutuksen alaikäraja säilyi 18 ikävuodessa. Työssäkäyntitilaston työllisten päätelyssä vuoden 2017 muutosta ei ole huomioitu, vaan työllisten alaikärajana on edelleen 18 vuotta.

Apurahansaajat on vuoden 2009 alusta lähtien vakuutettu maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) mukaisen lakisääteisen työeläketurvan piiriin, minkä seurauksena heidät määritellään yrittäjiksi.

Vuoden 2010 tilastosta lähtien yrittäjien määrittelyssä otetaan huomioon yrittäjätulojen lisäksi myös henkilöverotuksessa palkkatuloihin kuuluva niin sanottu yrittäjäpalkka (YEL-/MYEL-vakuutetun yrittäjän palkka), jota yrittäjänä toimiva voi saada esimerkiksi avoimen yhtiön yhtiömiehenä, kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä ja osakeyhtiön johtavassa asemassa toimivana osakkaana. Jos henkilö toimii vuoden viimeisellä viikolla sekä yrittäjänä että palkansaajana, henkilö määritellään yrittäjäksi, jos hänen yhteenlasketut yrittäjätulonsa ja -palkkansa ovat suuremmat kuin muut palkkatulot, ja päinvastoin. Yrittäjäpalkan huomioiminen yrittäjien määrittelyssä lisäsi yrittäjien määrää noin 3 300 henkilöllä vuoden 2010 tilastossa.

Vuosina 2010–2011 yrittäjien määrä nousi koko maassa 9 600:lla. Nousuun vaikutti se, että yrittäjän ja maatalousyrittäjän eläkelain yrittäjämääritelmä laajeni vuoden 2011 alusta. Yrittäjäksi määritellään osakeyhtiössä tai muussa yhteisössä johtavassa asemassa työskentelevä henkilö, joka omistaa yksin yli 30 prosenttia yrityksen osakkeista tai jolla on yksin yli 30 prosenttia osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai jolla on muussa yhteisössä vastaava määräämisvalta. Aiemmin raja oli 50 prosenttia.

Varusmiespalvelusajan ja siviilipalveluksen kestoa lyhennettiin 15 vuorokaudella 1.2.2013 (lait asevelvollisuuslain ja siviilipalveluslain muuttamisesta). Lakiuudistuksen myötä iso osa asevelvollisista kotiutuu palveluksesta ennen joulua, eikä siten ole työssäkäyntitilaston viiteajankohtana (vuoden viimeisellä viikolla) enää varusmies- tai siviilipalveluksessa. Uudistuksen seurauksena asevelvollisten määrä väheni vuosina 2012–2013 lähes 9 400:lla.

Työttömyyseläkkeellä olevien määrä on vähentynyt voimakkaasti 2000-luvun lopusta lähtien. Työttömyyseläkkeitä ei ole myönnetty vuoden 2011 jälkeen.

Vuoden 2013 tilastosta alkaen toimialaluokkaan 97000 Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina tilastoitiin työllisiä aiempaa kattavammin. Tilastovuonna 2013 toimiala 97000 kasvoi lähes 7 600 työllisellä. Jos henkilöt olivat edellisvuonna työllisiä, yleisin aiempi toimiala oli tuntematon.

Vuoden 2015 tilastosta alkaen maatalouden toimialatiedot ovat tarkentuneet. Muutokset tilastovuosien 2014–2015 välillä näkyvät toimialan 01 (Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut) tarkemmilla luokitustasoilla siirtyminä maatalouden tuotantosuuntaa tarkemmin kuvaaviin luokkiin.

Vuonna 2017 aloitettiin työttömien työnhakijoiden määräaikaishaastattelut, joiden avulla työnhakijarekisteriä pystyttiin ajantasaistamaan. Työttömien määrän laskuun 2016–2017 välillä voi osin vaikuttaa haastatteluiden myötä tehdyt päivitykset työnhakijarekisteriin. Tarkkaa tietoa haastatteluiden vaikutuksesta työttömien määrään ei ole, mutta Työ- ja elinkeinoministeriössä on arvioitu vaikutuksen voivan olla 20 000 – 30 000 henkilöä (TEM-analyysija 83/2017).

Palkansaajien päättelyssä käytettäviä palkka- ja yrittäjätulojen käsitteitä laajennettiin vuonna 2014. Käytettävät määritelmät vastaavat nyt tulonjaon kokonaistilaston vastaavia tulokäsitteitä.

Vuonna 2019 työssäkäyntitilastossa otettiin käyttöön tulorekisteri uutena lähdeaineistona. Tulorekisteri korvasi useita tilastossa aiemmin käytössä olleita työsuhteaineistoja.

Aineisto 9. ja 10. luokalla olevista henkilöistä muodostettiin vuonna 2019 ensimmäistä kertaa Koski-tietovarannosta. Tietojen tallennustavan vuoksi tiedot olivat osittain puutteelliset. Tämän seurauksena noin 400–800 16-vuotiasta on luokitunut opiskelijoiden sijasta ryhmään muut työvoiman ulkopuoliset.

Ennen vuotta 1987 väestön taloudellista toimintaa kuvaavia kuntatasoisia tietoja on tuotettu lomakepohjaisissa väestölaskennoissa (vuosilta 1950, 1960, 1970, 1975, 1980 ja 1985). Erot rekisteri- ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen välillä ovat osoittautuneet sen verran pieniksi, että vertailtavuutta ajassa voidaan pitää suhteellisen hyvänä muiden kuin edellä mainittujen luokitusmuutosten vuoksi.

Tilastossa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

Yhtenäisyys

Tietoja väestön taloudellisesta toiminnasta saadaan myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joka on kuukausittain tehtävä otostutkimus. Tiedot poikkeavat keruutavasta ja työllisten päättelystä johtuen jonkin verran työssäkäyntitilaston tiedoista. Muun muassa työllisten määrä on työvoimatutkimuksessa joitakin prosentteja suurempi.

Ammattitietoja koskevia tilastoja julkaistaan Tilastokeskuksessa työssäkäyntitilaston lisäksi myös palkkatilastoissa ja työvoimatutkimuksessa. Palkkatilaston ammattitiedot ovat työssäkäyntitilaston ammattitiedon tärkein tiedonlähde, joten tiedot ovat melko lähellä toisiaan. Palkkatilaston tiedoista puuttuvat kuitenkin yrittäjät, yritysten ylin johto, alle viisi henkeä työllistävät yritykset sekä yritykset, joiden päätoimialana on maa-, metsä- tai kalatalous. Työssäkäyntitilaston ja työvoimatutkimuksen ammattitiedot tulevat eri lähteistä ja koskevat eri ajanjaksoja – työvoimatutkimus tehdään kuukausittain, kun työssäkäyntitilaston viiteajanjakso on vuoden viimeinen viikko. Myös tilastojen käyttämät käsitteet poikkeavat hieman toisistaan. Esimerkiksi työssäkäyntitilastossa yrittäjistä luokitellaan johtajiksi ainoastaan ne, joiden yrityksen koko on yritysrekisterin mukaan vähintään 5 henkilötyövuotta, muuten yrittäjien ammatit määritellään yrityksen toimialan mukaan muihin ammattien pääryhmiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tilastoa työttömien työnhakijoiden määrästä. TEM:n työnhakijarekisterin tiedot kertovat työttömien työnhakijoiden määrän kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Työssäkäyntitilaston tieto työttömyydestä perustuu TEM:n työnhakijarekisterin tietoihin. Siten työssäkäyntitilaston ja TEM:n luvut työttömyydestä ovat suhteellisen lähellä toisiaan.

Lisätietoja

Meri Juuti 029 551 3061

Elina Pelkonen

Vastaava osastopäällikkö:

Hannele Orjala

info@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työssäkäyntitilasto, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute